

Oponentský posudek na disertační práci

Název práce:

Strategický přístup k řízení lidských zdrojů ve vybraných typech organizací zabývajících se aplikovaným výzkumem na příkladu sektorové mobility financované z veřejných zdrojů

Autorka: Ing. Radka Pittnerová

Oponent: prof. Ing. Ladislav Hájek, CSc. Fakulta informatiky a managementu, UHK

1. Zhodnocení významu disertace pro obor

Téma disertace je v souladu se studijním oborem 6208V097 – *Řízení a ekonomika podniku*. Zabývá se procesem *řízení výzkumu a zavádění inovací do praxe z pozice podniku* ve spolupráci s vědeckovýzkumnými institucemi a vládou při využití programů Evropské unie (EU). Cílem disertace bylo zjistit, jakou formou se při interakci tří složek modelu Tripel Helix (vláda, podniková sféra, vědeckovýzkumné instituce) implementují specifická opatření podpory transferu znalostí do praxe. Hlavním výstupem je *identifikace měřitelných parametrů, které charakterizují profil úspěšných projektů* financovaných z programu na podporu znalostního transferu RISE (Research and Innovation Staff Exchange).

Název práce je příliš dlouhý, složitý, málo srozumitelný a nevyjadřuje obsah disertace. V první, obecné části se objevují dlouhé, komplikované věty, které zhoršují porozumění obsahu a vyžadují opakované čtení. Důvodem je i mnoho zkratk a zkratkovitých výrazů, což bylo pravděpodobně ovlivněno výchozí rozsáhlou cizojazyčnou literaturou a snahou autorky převést text důsledně do češtiny. Na některých místech (např. s. 92, Tab. 5) se prolíná český název s anglickým textem. Grafická úprava (tabulky, grafy) není jednotná.

Disertační práce má *186 stran* (včetně jedné přílohy, 25 tabulek a 42 obrázků). *Součástí práce je i bohatý seznam literatury (11 stránek)*, na kterou jsou v průběhu všech částí práce četné odkazy. *Publikace autorky je velice rozsáhlá a zahrnuje 23 titulů* (včetně spoluautorství na mnoha publikacích).

2. Postup řešení problému, použité metody a splnění stanoveného cíle

Prvotním záměrem doktorandky bylo získat doplňující informace pro žadatele o podporu v rámci programu RISE (Research and Innovation Staff Exchange). Cíl práce byl rozložen do tří etap a pro každou z nich byla vypracována odpovídající metodologie. V kvantitativní části výzkumu byl stanoven *cíl vytvořit na základě měřitelných proměnných model úspěšných projektů RISE*. Byla stanovena teoretická východiska výzkumu v oblasti inovací a znalostního transferu. Jako reálný příklad inovačního prostředí byl zvolen model Triple Helix s důrazem na *vymezení role firem v procesu znalostního transferu a zvýšení jejich motivace k vědeckovýzkumné spolupráci v rámci projektů financovaných z veřejných zdrojů*. Byla *identifikována hlavní kritéria, která mají vliv na hodnocení kvality projektů RISE*. V dalším kroku autorka analyzovala inovační prostředí EU v konceptu Evropského výzkumného prostoru (ERA - European Research Area). Charakterizovala některé rámcové programy a *možnosti mezisektorové a mezinárodní mobility lidských zdrojů*.

V kvalitativní části metodologie byly identifikovány doplňkové informace, které umožnily odhalit i další faktory a kritéria zapojení do mezinárodních projektů financovaných EU. K tomu účelu bylo provedeno pilotní testování zdrojů a validity dat. V kvalitativní části výzkumu byl analyzován vzorek náhodně vybraných 30 projektů RISE.

Některá další zjištění, která zpochybňují smysl, důvěryhodnost a objektivitu hodnocení a schvalování mezinárodních projektů by měla být předložena jako podnět k podrobnější analýze především ze strany EU (např. vícečetná účast v projektech financovaných z některého z programů EU, a to v extrémním případě 26 účastí jen v programu Horizon 2020 u firmy, která má jen 30 zaměstnanců).

3. Výsledky disertace a konkrétní přínos autorky disertace

Praktickým výsledkem disertace je podrobná analýza konkurenčního prostředí, v kterém české firmy a instituce usilují o získání finanční podpory z prostředků EU, *formulování kritérií, jejichž splnění zvyšuje pravděpodobnost úspěchu a představuje příležitost rozvoje firmy i vědeckovýzkumné instituce.*

Teoretickým přínosem práce je zdokonalení systému vládou navrhovaných a finančně podporovaných programů či projektů na podporu spolupráce mezi výzkumným a komerčním sektorem v oblasti rozvoje a podpory znalostního transferu a inovací. Výsledky výzkumu jsou příspěvkem k lepšímu pochopení fungování modelu Triple Helix z „bottom-up“ pohledu v podmínkách Evropského výzkumného prostoru.

Výsledky výzkumu mohou rovněž využít žadatelé o finanční podporu v rámci schématu RISE. Z hlediska řízení vědeckovýzkumné a inovační činnosti jde o *cenné poznatky a podněty pro manažerská rozhodování, která se týkajících strategie získání a úspěšného řešení projektu* (např. personální struktura a počet účastníků projektu, koordinátor a jeho charakteristika, finanční profil podpořených projektů RISE, regionální zastoupení, finanční řízení projektu apod.).

Otázky k diskusi:

1. Navrhnete *nový název pro předkládanou práci* (např. v případě publikování její podstatné části), který by lépe a stručně vyjadřoval hlavní obsah i z hlediska vyhledávání dané problematiky v internetových databázích.
2. Vysvětlíte identifikovaný *trend rostoucího zastoupení zemí jako koordinátorů schválených projektů, jejichž inovační profil je metodikou EIS hodnocen jako evropsky podprůměrný* (Itálie a Řecko popř. Bulharsko a Ukrajina).
3. Charakterizujete *mechanismus hodnocení projektů, vliv a váhu posudků hodnotitelů na určení konečného pořadí agenturou REA* (např. zda je hodnocení navržených projektů ze strany hodnotitelů i hodnocených anonymní, jakou váhu mají kritéria jako je gender, region apod.).
4. Uvedte *příležitosti, ale i ohrožení firem a institucí z ČR ve vztahu ke konkurenci v rámci programu Horizon 2020* (Widening Fellowship).
5. Charakterizujete *návrh projektu EF TU v Liberci, který by měl na základě analýzy z předkládané disertace vysokou pravděpodobnost schválení v rámci nově vyhlášeného programu EU* (vědecko-výzkumné zaměření, předkladatel a partneři z hlediska regionů apod.).

Závěr:

Disertační práce přináší *komplexní informace o přípravě a získávání evropských projektů. Cenná a přínosná je rozpracovaná metodologie, která zahrnuje vedle kvantitativních kritérií posuzování úspěšnosti projektů i kvalitativní hodnotící kritéria.* Výsledky a závěry o přidělování grantů jsou východiskem, ale i silným *podnětem pro hlubší analýzu a reformu fungování systému, kritériích hodnocení a schvalování projektů EU.*

Disertační práce splňuje hlavní požadavky z hlediska věcného i formálního, a proto ji *doporučuji k obhajobě před příslušnou zkušební komisí pro obhajoby disertací na Ekonomické fakultě TU v Liberci.*

V Hradci Králové dne 2. 10. 2018

Prof. Ing. Ladislav Hájek, CSc.

Oponentní posudek k doktorské disertační práci

“Strategický přístup k řízení lidských zdrojů ve vybraných typech organizací zabývajících se aplikovaným výzkumem na příkladu sektorové mobility financované z veřejných zdrojů“

Autor disertační práce: Ing. Radka Pittnerová

Oponent: prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky

Disertační práce **“Strategický přístup k řízení lidských zdrojů ve vybraných typech organizací zabývajících se aplikovaným výzkumem na příkladu sektorové mobility financované z veřejných zdrojů“** je zaměřena na vysoce aktuální problematiku znalostního transferu financovaného z veřejných zdrojů. Studium vztahů v rámci vytváření inovačního prostředí, formování efektivních opatření na podporu inovací a zejména podpora rozvoje lidských zdrojů jako klíčového faktoru ekonomického rozvoje patří v dnešní době nesporně k často diskutovaným tématům.

Jako cíl výzkumu si autorka vytyčila zjistit, zda existují měřitelné parametry významně charakterizující profil úspěšných projektů financovaných v rámci specifického schématu na podporu znalostního transferu Research and Innovation Staff Exchange (RISE). Jak je uvedeno v úvodu práce, cílem bylo rovněž zjistit, jakou formou se organizační praxí a interakcí všech tří prvků modelu Triple Helix reálně implementuje specifické opatření podpory znalostního transferu do praxe.

Na základě identifikace a popisu výzkumného problému byly definovány hlavní a dva dílčí cíle výzkumu. Autorka práce rozdělila svůj výzkum do tří etap. V rámci první etapy zpracovala teoretický rámec výzkumu. Logicky navázala teoretická východiska na problematiku inovací a znalostního transferu vzhledem k tomu, že principy schématu RISE vycházejí z konceptu otevřené inovace, a rovněž na podrobnou analýzu prostředí, ve kterém inovace probíhají v kontextu modelu Triple Helix. Autorka zpracovala podrobnou a vysoce kvalifikovanou rešerši zdrojů zaměřenou na roli státu v podpoře inovací a zapojení výzkumného sektoru, využívání outsourcingu a znalostního transferu průmyslovým sektorem, zhodnocení potenciálu propojení interních a externích znalostí pro integraci těchto znalostí do firemního prostředí a na roli vědce v systému znalostního transferu. Uvedla kritický pohled na možnosti podpory mezisektorové spolupráce podporované z veřejných zdrojů a její dopady. Teoretická východiska byla dále koncipována v kontextu inovačního prostředí evropského výzkumného prostoru, jeho lidského potenciálu a mezisektorové mobility jako významného prostředku rozvoje lidských zdrojů.

V rámci literární rešerše pracovala autorka téměř výhradně se zahraničními zdroji, byly využity renomované publikace i informační zdroje EU.

Na základě teoretických východisek výzkumu si autorka stanovila hlavní a dvě dílčí výzkumné otázky.

Hlavní výzkumná otázka navazuje na cíl práce – „*Jaké měřitelné proměnné charakterizují profil úspěšných projektů schématu RISE?*“ Ve vazbě na první dílčí výzkumnou otázku „*Jaké modely konsorcionální spolupráce se uplatňují v praxi úspěšně financovaných projektů RISE?*“ formulovala dvě hypotézy. Další tři hypotézy, které následně byly testovány, navazují logicky na druhou dílčí výzkumnou otázku „*Jaký typ komerčních subjektů je nejčastěji zapojen do tohoto specifického opatření na podporu inovací?*“

Z hlediska metodologického autorka zvolila cestu kvantitativního výzkumu, pracovala s daty projektů v období 2014-2016 z databáze Cordis. Získaná data umožnily testování definovaných hypotéz.

Zkoumaný soubor v rámci kvantitativního výzkumu zahrnující 265 projektů podpořených v rámci schématu RISE ve třech výzvách v letech 2014-2016 autorka rozdělila na dva soubory, z nichž jeden obsahoval projekty s komerčními subjekty v řešitelském konsorciu a tím tento soubor reprezentoval jev mezinárodní mezisektorové spolupráce (67 % projektů). Analýza dat, jejich zpracování a diskuse výsledků svědčí o přehledu autorky o zpracovávané problematice. Zpracování dat a samotná analýza je provedena účelně s využitím popisné statistiky i vícerozměrných statistických metod. Výsledky jsou prezentovány v grafické i verbální podobě.

Výsledky kvantitativního výzkumu autorka doplnila o kvalitativní výzkum se zaměřením na aspekty zapojení firem (jako členů konsorcií) s mezinárodním působením, s vlastním firemním výzkumem a na zkoumání přímých personálních vazeb na výzkumný sektor. Kvalitativní výzkum umožnil hlubší studium a pochopení dané problematiky, byl rovněž zaměřen na studium nejčastěji se vyskytujících jevů a raritních jevů. Kvalitativní výzkum byl realizován na vzorku náhodně vybraných 30 projektech (83 zapojených firem). Sběr dat pro tento výzkum sice využíval dostupné zdroje v podobě webových stránek, byl však evidentně velmi pracný.

V závěru disertační práce jsou sumarizovány a diskutovány výsledky kvantitativního i kvalitativního výzkumu. Autorka práce uvádí výsledky a následnou diskusi strukturované podle dílčích výzkumných otázek. Konstatuje, že z hlediska měřitelných proměnných charakterizujících profil konsorcií úspěšných projektů schématu RISE byla potvrzena pouze jediná zásadní charakteristika – přítomnost značky HRS4R, minimálně u jednoho partnera (výsledek testování hypotézy 1.1). Z hlediska účasti subjektů z regionů s rozdílnou inovační výkonností není výrazný rozdíl, častý typ modelové spolupráce v sítích RISE je partnerství mezi komerčními subjekty a akademickými institucemi, příp. doplněné výzkumnými organizacemi (výsledek testování hypotézy 1.2). Autorka práce předkládá závěr, že „...nebylo prokázáno žádné specifické uskupení zkoumaných dat, kterými by bylo možné charakterizovat dílčí segmenty úspěšných projektů a které by případně mohlo zohledňovat preference hodnotitelů. ...Zkoumaná data však zároveň prokázala na 70 % význam značky HRS4R v konsorciích řešících projekty RISE.“ Tím byla zodpovězena první dílčí výzkumná otázka.

Na druhou dílčí výzkumnou otázku ohledně typů komerčních subjektů zapojených do projektů RISE autorka odpovídá využitím výsledků kvalitativního výzkumu. Autorka zde využila popisnou statistiku pro deklaraci zastoupení firem s mezinárodním působením, vlastním firemním výzkumem a přímých personálních vazeb na výzkumný sektor. Vzhledem k formulaci hypotéz 2.1-2.3 není zcela zřetelné, za jakých podmínek (jaký podíl ze vzorku je považován za „zapojené firmy“) by měly testované hypotézy být potvrzeny nebo vyvráceny. Závěry této části výzkumu nepředstavují zobecnitelný výstup, jak autorka správně konstatuje. Výsledky kvalitativního výzkumu však mohou být inspirací pro další výzkum. Rovněž je vedle výsledků popisné statistiky zajímavé zkoumání častých a raritních případů financování v rámci uvedeného schématu.

V závěru disertační práce jsou výsledky práce přehledně shrnuty a jsou zde nastíněny další možnosti pokračování výzkumu vycházející z poznání a výsledků prezentovaných v předložené práci. Cíle práce byly naplněny.

Kvalitu disertační práce snižují překlapy, menší čitelnost některých obrázků a grafů a některé drobné nepřesnosti, jako např. použita jiná zkratka v poznámkovém aparátu (str. 131, pro akademickou instituci), případně popis etapy 3 na obr. 4 neodpovídá popisu na str. 24, kde se etapa 2 a 3 téměř neliší.

Do publikací autorky disertační práce jsou promítnuty průběžné výsledky disertační práce, autorka vykazuje bohatou publikační činnost (60% podíl na Jimp, 125% podíl celkem na 3 výsledcích typu B-odborná kniha, 80% podíl na Jrec, 330% podíl celkem na 5 výsledcích typu D-sborník z konference). Ing. Pittnerová je u všech, s výjimkou jedné práce, první autorkou uvedených publikací. Všechny publikace souvisejí s tématem disertační práce.

Doporučuji, aby v rámci obhajoby byly zodpovězeny následující otázky:

- 1) Co z uvedených výsledků výzkumu dle Vašeho názoru nejvíce obohatilo vědecké poznání v dané oblasti a v čem vidíte největší přínos pro praktická řešení ohledně zapojení do schématu RISE?
- 2) Jak si vysvětlujete velmi nízkou účast českých subjektů ve schématu RISE a co byste doporučila k jejímu zvýšení?

Závěrem konstatuji, že disertační práce, která byla předložena k oponentuře, **odpovídá požadavkům kladeným na její zpracování. Disertační práci doporučuji k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby doporučuji udělení vědecké hodnosti Ph.D.** Svou aktuálností a zpracováním disertační práce jednoznačně přispívá k rozvoji vědeckého poznání v dané oblasti a rovněž je prokazatelně užitečná pro praxi projektového veřejného financování. Je rovněž evidentní, že její zpracování přispělo k osobnímu růstu autorky práce v uvedené oblasti.